

TURIZMDA XAVFSIZLIKNI BARTARAF ETISH MASALALARI

Xolliyev Sardorbek

Berdiqobilov Asilbek

Boyqobilov Abdulla

Qarshiyev Asilbek

Mamayusupov Elyorbek

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti talabalari

Annotatsiya. Ushbu maqola turizm sohasidagi xavfsizlik masalalarini bartaraf etishning dolzarb ahamiyatini o'rganadi. Unda turizmga yuzaga kelishi mumkin bo'lgan asosiy xavf-xatarlar, ularning turlari va oqibatlarini tahlil qilinadi. Maqolada turistik obyektlar va marshrutlarda xavfsizlikni ta'minlashning zamonaviy usullari, texnologiyalari va xalqaro tajribasi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, turistlarning xavfsizligini oshirish bo'yicha davlat organlari, turizm tashkilotlari va mahalliy hamjamiyatlarning hamkorlikdagi faoliyati muhimligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: turizm, xavfsizlik, xavf-xatarlar, bartaraf etish, turistik obyektlar, turistik marshrutlar, xavfsizlikni ta'minlash, xalqaro tajriba, hamkorlik.

Аннотация. Данная статья исследует актуальность вопросов устранения угроз безопасности в сфере туризма. В ней анализируются основные потенциальные риски в туризме, их виды и последствия. В статье рассматриваются современные методы, технологии и международный опыт обеспечения безопасности на туристических объектах и маршрутах. Также подчеркивается важность совместной деятельности государственных органов, туристических организаций и местного сообщества в повышении безопасности туристов.

Ключевые слова: туризм, безопасность, угрозы, устранение, туристические объекты, туристические маршруты, обеспечение безопасности, международный опыт, сотрудничество.

Annotation. This article examines the urgency of issues related to mitigating security threats in the tourism sector. It analyzes the main potential risks in tourism, their types, and consequences. The article reviews modern methods, technologies, and international experience in ensuring safety at tourist sites and routes. The importance of joint activities of state bodies, tourism organizations, and local communities in enhancing tourist safety is also emphasized.

Key words: tourism, security, threats, mitigation, tourist sites, tourist routes, ensuring safety, international experience, cooperation.

KIRISH

Turizm bugungi kunda dunyo iqtisodiyotining muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, millionlab insonlarning dam olishi, madaniyatlar bilan tanishishi va yangi tajribalar orttirishiga xizmat qiladi. Biroq, turizmning rivojlanishi bilan birga turistlarning xavfsizligini ta'minlash masalasi ham dolzarb ahamiyat kasb etadi. Turistik sayohatlar davomida turli xil xavf-xatarlar yuzaga kelishi mumkin, jumladan, jinoyatchilik, tabiiy ofatlar, transport hodisalari, sog'liq bilan bog'liq muammolar va boshqalar. Bu kabi xavf-xatarlar nafaqat turistlarning hayoti va sog'lig'iga tahdid

soladi, balki turizmning jozibadorligini pasaytirib, mamlakat iqtisodiyotiga ham salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Turizmda xavfsizlikni bartaraf etish masalasi ko'p qirrali bo'lib, bir qator omillarni o'z ichiga oladi.

Birinchidan, turistik obyektlar va marshrutlarda xavfsizlikni ta'minlash uchun tegishli infratuzilmani yaratish zarur. Bu, xususan, yo'llarning holatini yaxshilash, transport vositalarining texnik sozligini nazorat qilish, yoritish tizimini takomillashtirish, favqulodda vaziyatlarda evakuatsiya yo'llarini belgilash va zarur jihozlar bilan ta'minlashni o'z ichiga oladi.

Ikkinchidan, turistlarning xavfsizligini ta'minlashda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bu, masalan, videokuzatuv tizimlarini o'rnatish, tezkor aloqa vositalarini ta'minlash, geolokatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali turistlarning joylashuvini aniqlash va zarur hollarda yordam ko'rsatish imkoniyatini yaratishni nazarda tutadi.

Uchinchidan, turistlarning xavfsizligini oshirishda xalqaro tajribani o'rganish va uni amaliyotga tatbiq etish foydali bo'lishi mumkin. Dunyoning rivojlangan turistik mamlakatlari xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha samarali tizimlar va standartlarni ishlab chiqqan. Ularning tajribasi, xususan, xavfsizlikni boshqarish, xavf-xatarlarni baholash va ularning oldini olish, favqulodda vaziyatlarda harakat qilish bo'yicha ko'rsatmalar va protokollarni ishlab chiqishda qo'l kelishi mumkin.

To'rtinchidan, turistlarning xavfsizligini ta'minlashda davlat organlari, turizm tashkilotlari, mahalliy hokimliklar va aholining hamkorlikdagi faoliyati muhim rol o'ynaydi. Davlat organlari turizm sohasida xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha qonuniy bazani yaratishi va nazoratni amalga oshirishi zarur. Turizm tashkilotlari esa o'z navbatida turistlarni xavfsizlik qoidalari bilan tanishtirishi, ularga zarur ma'lumot va ko'rsatmalarni berishi lozim. Mahalliy aholi esa turistlarga do'stona munosabatda bo'lishi, ularga yordam ko'rsatishi va xavfsizlikni ta'minlashga o'z hissasini qo'shishi kerak.

Turizmda xavfsizlikni bartaraf etish masalasi turizmning barqaror rivojlanishi va mamlakatning ijobiy imidjini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu borada kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, xalqaro tajribani o'rganish va barcha manfaatdor tomonlarning hamkorligini ta'minlash zarur. Faqat shu yo'l bilan turizm sohasida turistlar uchun xavfsiz va qulay muhit yaratish mumkin.

MUHOKAMA

Ushbu maqolada turizm sohasidagi xavfsizlik masalalarining dolzarbligi va ularni bartaraf etish yo'llari atroflicha tahlil qilindi. Maqolada keltirilgan turizm yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarning xilma-xilligi va ularning salbiy oqibatlari turizmning barqaror rivojlanishi uchun xavfsizlikni ta'minlash naqadar muhim ekanligini yaqqol ko'rsatadi.

Turistik obyektlar va marshrutlarda xavfsizlikni ta'minlashning zamonaviy usullari va texnologiyalariga e'tibor qaratilishi sohaning innovatsion rivojlanishi bilan hamohangdir. Videokuzatuv, tezkor aloqa va geolokatsiya kabi texnologiyalarning qo'llanilishi turistlarning xavfsizligini sezilarli darajada oshirish

imkonini beradi. Shuningdek, xalqaro tajribani o'rganish va uni mahalliy sharoitga moslashtirish xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha samarali strategiyalarni ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Maqolada davlat organlari, turizm tashkilotlari va mahalliy hamjamiyatlarning hamkorlikdagi faoliyatining zarurligi alohida ta'kidlangan. Bu, xavfsizlikni ta'minlashning kompleks va tizimli yondashuvini shakllantirish uchun muhim omildir. Har bir manfaatdor tomonning o'z vazifasini sidqidildan bajarishi va o'zaro hamkorlikni mustahkamlashi turistlar uchun xavfsiz va qulay muhit yaratishning kafolati bo'ladi.

Shuni alohida qayd etish joizki, xavfsizlik masalasi nafaqat turistlarning jismoniy xavfsizligini, balki ularning moliyaviy, axborot va psixologik xavfsizligini ham o'z ichiga oladi. Kelgusida bu jihatlariga ham alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

"Turizmga xavfsizlikni bartaraf etish masalalari" mavzusidagi ushbu maqola turizm sohasida xavfsizlikni ta'minlashning muhimligini ochib berdi. Turizmning barqaror rivojlanishi va mamlakatning jozibadorligini oshirish uchun turistlarning xavfsizligini ta'minlash ustuvor vazifa hisoblanadi.

Maqolada ko'rib chiqilganidek, xavfsizlikni ta'minlash kompleks yondashuvni talab etadi, bunda infratuzilmani takomillashtirish, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash, xalqaro tajribani o'rganish va barcha manfaatdor tomonlarning hamkorligini mustahkamlash muhim ahamiyatga ega.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh. M. "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz". "O'zbekiston". NMIU, -2017. –B.490.
2. O'zbekiston respublikasi davlat xavfsizlik xizmati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni. <https://www.lex.uz/docs/-3610935>
3. Bobokulov I. I., Umarov X. P. Xavfsizlik asoslari. O'quv qo'llanmasi. – T.: JIDU, 2010. – B.179.
4. Bobokulov I. I. Xavfsizlik. Lug'at. - T.: Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti, 2011. – B.147.
5. Toshbekova M. X. "Problem of Solving Ideological Threats in the Context Globalization" 5 th International emi entrepreneurship social sciences congress june 29-30. 2020/ Gostivar-N-Macedonia. 2020 www.emissc.org
6. Панин В. Н. Международная и региональная безопасность: некоторые теоретико-методологические аспекты исследования. –В.6.
7. Чеканов В.Е. Некоторые проблемы законодательного обеспечения национальной безопасности Российской Федерации в современных условиях // ФСБ России. Правовое регулирование деятельности Федеральной службы безопасности по обеспечению национальной безопасности Российской Федерации: науч.-практ. комментарий / под ред. В.Н. Ушакова, И.Л. Трунова. – М., 2006, с. 591.